

ಕಾದಂಬರಿ: ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಕಥನಗಳ ಮುಖಾಮುಖಿ ಮತ್ತು ಛಿದ್ರೀಕರಣ

ಡಾ.ನಾಗರೆಡ್ಡಪ್ಪ ಹೆಚ್
ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧಕರು

ಸರಾಂಶ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ನಂಟಿರದ ಘಟಕಗಳೆಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು ಬೌದ್ಧಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ಈ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾದ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡೂ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ನಂಟನ್ನು ಶೋಧಿಸಿದ ಸಾಹಿತ್ಯೇತರ ಶಿಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ವಿರಳವಾಗಿಯಾದರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳ ನಂಟನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಭಿನ್ನ ನಿರ್ವಚನವನ್ನು ಮಾಡಿದವರಲ್ಲಿ ಅಮರ್ತ್ಯಸೇನ್ ಪ್ರಮುಖರು. ಆದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಕರಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕುರಿತ ತಿಳಿವುಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗದಿದ್ದರೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರೂಪಣೆಗಳ ಕೇಂದ್ರ ಇದಾಗಿದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿರೋಧವೆಂಬುದು ಸ್ವದೇಶೀಯ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಸನಾತನ ಮೌಲ್ಯ ಹೇರಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಭಾಗವೂ ಆಗುವ ಅಪಾಯವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದು ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಸಮಾನತೆ, ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಂ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ವ್ಯಕ್ತಿಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆಗಳ ನಿರಾಕರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಮೌಲ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮರುಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ನಡೆಸುವ ಯತ್ನವಾಗಿಯೂ ಚಾಲ್ತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಈ ವೈರುಧ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾದ ಲೋಕದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಕಥನಗಳಾಗಿ ಮೈಪಡೆದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ವೈರುಧ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾದಂಬರಿ ಕಥನಗಳು ಎದುರುಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು: ಸಾಂಸ್ಥಿಕತೆ: ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಜ್ಞಾನ ನಿರ್ಮಾಣ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಕಥನಗಳ ನಿರಚನೆ - ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಮುಖಾಮುಖಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ - ಕಾದಂಬರಿ ಕಣ್ವೋಟ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಭಾರತೀಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದ ಆಧುನಿಕತೆ, ಮಾನವತಾವಾದ, ಧರ್ಮನಿರಪೇಕ್ಷತೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕತೆ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪೋಟಿಸುವಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರಲಿಲ್ಲ. ಇಂದಿಗೂ ಇರುವ

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳು ಈ ಅಂಶವನ್ನು ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿಸುತ್ತವೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಆಧುನಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ಕೂಡ ಜನರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ತೀವ್ರಗತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತಂದಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೂ ಕೂಡ ಸಮುದಾಯಗಳ ಧಾರಣಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಬದಲಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿವಿಶಿಷ್ಟ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿಯೇ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಗತಿಗಳ ಕೇಂದ್ರಿತವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಜನರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸಮಷ್ಟಿ ನೆಲೆಯ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದರ ಕುರಿತ ಚಿಂತನೆಗಳು ದಟ್ಟವಾಗಿವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಜನರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬೀರಿರುವ ಗತಿಯನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರೂಪಣೆಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮಮವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸುತ್ತವೆ.

ಆಧುನಿಕ ನಾಗರಿಕರಾಗುವುದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ಲಕ್ಷಣ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದಾದರೆ ಆಧುನಿಕ ನಾಗರಿಕತೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಬದಲಾಗಬೇಕಾದ ಬಗೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವಕೋ ಹೇಳುವಂತೆ ಯಜಮಾನ್ಯ ಸಂಕಥನವಾಗಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಮಾನ್ಯಗೊಂಡಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರ, ಪ್ರಗತಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜಾಗತೀಕರಣದಂಥ ಸಂಗತಿಗಳು ಜನರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರೂಪಣೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಆಕರಗಳಾಗಿ ಒದಗುತ್ತವೆ.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಇಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಗತಿಯನ್ನಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರ ಹೊಂದುವ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ, ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವಹಿವಾಟು, ಜಿಡಿಪಿಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ನಿರ್ಧಾರಕ ಸಂಗತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ನೆಲೆಯೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಾಶವಾಗುವ ಕಾಡು, ಒಕ್ಕಲೆಬ್ಬಿಸಲಾಗುವ ಜನರ ಬದುಕು, ರೈತರ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಇವುಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ'ಯೆಂಬುದು ಸಗಟಾದ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಲು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ನಾಶಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವುದರ ಬಗೆಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಕಥನ ತಲೆಕೆಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯೇ ಜೀವಾಳವಾಗಿದೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಬದುಕು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಗಿಂತಲೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾದ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು

ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತಾ ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೆನ್ನಿಯವರು, “ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ರಾಜಕೀಯ ವಾಸ್ತವಗಳು ಕನ್ನಡದ ಮುಖ್ಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತವಾಗಿ ಅಂದರೆ ಕೃತಿಗಳ ಶರೀರದ ಅಂಗಗಳಾಗಿ ಅಥವಾ ಬರಹಗಾರರ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಿಥಗಳಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಂಗತಿಗಳು ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ ಅವು ಅಮೂರ್ತವಾಗಿವೆ. ಬದುಕಿನ ಸ್ವರ್ಶಕ್ಕೆ ಎರವಾಗಿವೆ. ಕೇವಲ ಬರಹಗಾರರ ಸಂಕಲ್ಪಿತ ಉದ್ದೇಶಗಳ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿವೆ. ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ತೀರಾ ಹತ್ತಿರವಾದ ‘ಪ್ರಾದೇಶಿಕ’ ವಾಸ್ತವ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಸಾಂದ್ರವಾಗಿ ಕೃತಿಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಸಂವೇದನೆಯ ಶರೀರವಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಮುಖ್ಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಣವಾಗಿದೆ.” (ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೆನ್ನಿ,) ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಂತರ ‘ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ’ಯಂಥ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರೂ ಚೆನ್ನಿಯವರ ಮಾತಿನಂತೆ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೇಂದ್ರ ಕಾಳಜಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಇರಬಹುದಾದ ಕಾರಣಗಳು ಚೆನ್ನಿಯವರು ವಿವರಿಸುವಂತೆ “ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಪರಕೀಯವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕನ್ನು ಮನೆ, ಕುಟುಂಬ, ಜಾತಿ, ಒಳಜಾತಿ, ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಸ್ವಯಂಪೂರ್ಣವಾದ ಗೂಡುಗಳಲ್ಲಿ ತುರುಕುವಂಥ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಮ್ಮದಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಯಾವುದೇ ಏಕಸೂತ್ರತೆಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಷ್ಠವಾಗಿರುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದ ಒಟ್ಟು ರಚನೆ ವಿಘಟನೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವಂಥದಾಗಿದೆ. ದೇಶವನ್ನು ಆಳಿದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಭುತ್ವಗಳೂ ವಿಕೇಂದ್ರಿತವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕೇಂದ್ರ ಎಲ್ಲೋ ದೂರದಲ್ಲಿ ಅಗೋಚರವಾಗಿದ್ದು ಶೋಷಣೆಯ ಸ್ಥಾನೀಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಅವನಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಕೂಡ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅಥವಾ ಅದು ಕೆಲವರ ಸ್ವತ್ತಾಗಿದ್ದರಿಂದ ತೀವ್ರವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಲ್ಲದ ಸ್ವಯಂಪೂರ್ಣವಾದ ಸಮುದಾಯಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಹೊರಗಿನ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಜಾತಿಯ ಘಟಕಗಳಿಂದಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಒಟ್ಟು ಅನುಭವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ದೊರೆಯದಂತಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಸಮಾಜದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಿಘಟನೆಗೆ ಈಡುಮಾಡುವಂಥದಾಗಿದ್ದರಿಂದ ತೀರ ಹತ್ತಿರದ ಬದುಕನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾಸ್ತವಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅನುಭವದ ಆಚೆಗೆ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.” (ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೆನ್ನಿ,) ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾದ ವಾಸ್ತವಗಳನ್ನು ಅನುಭವಲೋಕವಾಗಿ ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಒಡ್ಡುತ್ತವೆ. ಎಂ.ಎಸ್.ಪುಟ್ಟಣ್ಣನವರ ‘ಮಾಡಿದ್ದುಣ್ಣೋ ಮಹಾರಾಯ’, ಗಳಗನಾಥರ ‘ವಾಗ್ಗೇವಿ’, ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ಕಾರಂತರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ಮಾಸ್ತಿಯವರ

ಕಾದಂಬರಿಗಳು- ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ತಳಹದಿಯನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಚನಗೊಳ್ಳುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಕಥನವು ಏಕಮುಖಿ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯಗೊಳಿಸುವಂಥದ್ದು. ಕೆಲವೇ ಬಂಡವಾಳ ವರ್ಗ ಅಥವಾ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗಗಳ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿಯೆಂದು ಅರ್ಥೈಸುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾನದಂಡಗಳು 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ'ಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಜನರ ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನ ವಾಸ್ತವಗಳ ನಿರಾಕರಣೆ ಅಥವಾ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕುರಿತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಸವಾಲಾಗುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರೂಪಣೆಗಳು, ಅದರಲ್ಲೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಗೆ ಒತ್ತುಕೊಟ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಹುಮುಖಿ ಚಲನೆಗಳನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುವ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಸ್ಥಿಕತೆ: ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಜ್ಞಾನ ನಿರ್ಮಾಣ

ಭಾರತೀಯ ಎನ್ನಲಾಗುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಚರಿತ್ರೆ, ಕಲೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ, ಆಧುನಿಕತೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಶಿಕ್ಷಣ - ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ತಾತ್ವಿಕತೆಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವುದು 'ಅಖಂಡತೆ'. ಇದು ಎಲ್ಲ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು, ಬಹುರೂಪತೆಗಳನ್ನು ಅಮುಖ್ಯವಾಗಿಸಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಏಕರೂಪಿಯಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರದೇಶ, ಭಾಷೆಗಳು, ಲಿಂಗ, ಜಾತಿ, ವರ್ಗ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಅಮುಖ್ಯವಾಗಿಸಿ ಅಖಂಡತೆಯ ನೆಲೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬ ನೆಲೆಯಿಂದ ಹೊರಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತನೆ ಈಗ ಕಿರಿದುಗೊಂಡು ಹಿಂದೂ ಎಂಬ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಈ ಏಕಾಕೃತಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಬಹುತ್ವದ ನಿರಾಕರಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂಥವು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಆಧುನಿಕತೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳನ್ನೂ ಏಕರೂಪಿ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಿಗೆ 'ಅಖಂಡತೆ'ಯ ಪರಿಭಾಷೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ಅಖಂಡತೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಚಿಂತನೆಗಳು ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಜೊತೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದವು. ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನು, ಆಧುನಿಕತೆಯನ್ನು, ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಏಕರೂಪಿಯಾಗಿ ನೋಡುವ ತಾತ್ವಿಕತೆಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸಿದ್ದು ಅಖಂಡತೆಯ ಪರಿಭಾಷೆ.

ಆಧುನಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯು ಮಾನವತಾವಾದ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮನಿರಪೇಕ್ಷತೆಗಳ ಮಾತಾಡಿದರೂ ಆಧುನಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರವು ತನ್ನೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ತಾರತಮ್ಯದ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡೇ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಗುಲಾಮಗಿರಿ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ, ವರ್ಗ ತಾರತಮ್ಯಗಳಂತಹ ಸಂಗತಿಗಳು ಆಧುನಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಐಕ್ಯತೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಆದರ್ಶದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಆಶಯದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕತನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಹುಸಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೆನೆಡಿಕ್ಟ್ ಆಂಡರ್ಸನ್ ಪ್ರಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಗಳು ಮೂಲತಃ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಸಂಗತಿಗಳು. ಆಧುನಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಭುತ್ವಗಳು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡ ರಚನೆಗಳು. ಆಂಡರ್ಸನ್ ಮುಂದುವರೆದು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಗಳು ಗಿಡ ಮರಗಳಂತೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲ. ಹಾಗೆಂದು ಇವು ಅಸತ್ಯವೆಂತಲೂ ಅಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಕಲ್ಪಿಸಿದ ವಾಸ್ತವ; ಆಧುನಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಕನಸು, ವಿರಾಟ್ ಕಥನಗಳು. ಆದರೆ ಇವುಗಳು ಮೂಲತಃ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ರಚನೆಗಳು ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಉಗಮವು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಇತಿಹಾಸದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಆಂಡರ್ಸನ್ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾ ಬಂಜಗರೆ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ಅವರು “ರಾಷ್ಟ್ರತ್ವವೆಂಬ ಕಲ್ಪಿತ ಸಮುದಾಯವು, ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಬಂಡವಾಳಿಗ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಆಯುಧವಾಯಿತು. ತನ್ನನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ತನ್ನ ವರ್ಗ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರತ್ವವನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸಿತು, ಆಧರಿಸಿತು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇತರರ ರಾಷ್ಟ್ರತ್ವವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೆ ತನ್ನ ಲಾಭದ ದಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿತು. ಈ ಅತಿಕ್ರಮಣ ಮತ್ತಷ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರತ್ವಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಪ್ರಜ್ವಲಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಾಧನವಾಯಿತು”(ಬಂಜಗರೆ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್,) ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಉಗಮವು ಆಶಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವುದಾಗಿದ್ದರೂ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ವಿಘಟಿತ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡೇ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರಮಾನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ಅಸಮಾನತೆಯ ನೆಲೆಗಳು ಆಧುನಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲೂ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತವೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಕೂಡ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ತಾರತಮ್ಯದ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿವೆ.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಕಥನಗಳ ನಿರಚನೆ - ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಮುಖಾಮುಖಿ

ಆಧುನಿಕತೆ ತಂದ ಹೊಸ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಬಂಡವಾಳ'ವೆಂಬ ಸಂಪತ್ತಿನ ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಜಾಗತಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ, ಜಾಗತಿಕ ಮಹಾಯುದ್ಧಗಳು, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ಜಾಗತೀಕರಣ- ಈ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಹಿಂದಿನ ತಾತ್ವಿಕತೆಯಾಗಿ 'ಬಂಡವಾಳ'ದ ಕಲ್ಪನೆ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿದೆ. ಬಂಡವಾಳದ ಕಲ್ಪನೆಯು ವರ್ಗಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿ ಹೊಂದಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಲ್ಪನೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಹಲವು ಸಮಾಜಗಳು ಬಂಡವಾಳ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಎದುರಾಗಿರುವ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳಿರುವಂತೆ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಹಾಗೂ ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ನಡೆಸಿರುವ ಅನುಸಂಧಾನವು ವೈವಿಧ್ಯವೂ ವಿಶಿಷ್ಟವೂ ಆಗಿದೆ. ಬಂಡವಾಳದ ಬಗೆಗಿನ ಮಾರ್ಕ್ಸ್, ಗಾಂಧಿ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ಲೋಹಿಯಾರ ಚಿಂತನೆಗಳು ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ವೈಚಾರಿಕತೆಯ ಹಲವು ನೆಲೆಗಟ್ಟುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿವೆ.

ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಯೂ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ಅಂತರ್ ವೈರುಧ್ಯಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಉತ್ಪಾದನಾಂಗಗಳ ಒಡತನದಿಂದ ಮಾಲೀಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ನಡುವೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವ ಶ್ರೇಣೀಕರಣ ಸಂಬಂಧಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಸಮಾನ ನೆಲೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ನಿಲುವು ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ನದು. "ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪರಿಕರಗಳು ಕೆಲವರ ಸ್ವಾಧೀನ ಇದ್ದು ಬಹುತೇಕರು ಮೂರು ಹೊತ್ತಿನ ಊಟಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಶ್ರಮ ಮಾರುವುದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ದಾರಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಜನರ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಲ್ಲ, ಲಾಭ ಗಳಿಸುವುದು. ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಶ್ರಮಿಕರು ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳಿಗರು ಕೆಲವು ಸಮಯ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧ ಆಸಕ್ತಿಗಳು ಇವರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಜೊತೆಗಿರಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರಮಿಕರು ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಸಮಷ್ಟಿಯ ಸ್ವಾಧೀನ ನೀಡುವ ಹೊಸ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಲಾಭ ಗಳಿಸುವುದಲ್ಲ; ಜನರ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದು. ವರ್ಗರಹಿತ ಸಮಾಜ ರಚನೆ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಂತಿಮ ಗುರಿ."(ಡಾ.ಎಂ.ಚಂದ್ರ ಪೂಜಾರಿ,)

ಜನರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಚರಿತ್ರೆಯದ್ದಕ್ಕೂ ಕನಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿರುವುದರ ಹಿಂದೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ತರತಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಹೇರಲಾಗಿದ್ದ ನಿಯಮಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಕಾದಂಬರಿ ತನ್ನ ಆರಂಭ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿರೋಧಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮೀರುವ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಗಳು ಏಳೆಯ ಕಡೆಗೆ ನಡೆಯಬಹುದೆಂಬ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಆಧುನಿಕತೆ, ಧರ್ಮನಿರಪೇಕ್ಷತೆ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆ, ಮಾನವತಾವಾದ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಗಳು ತಮ್ಮ ಆಶಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಈ ಆಧುನಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ವಾಸ್ತವ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹುಸಿಯಾದುದನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಛಿದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯವು ಆಶಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳು ಮೈಪಡೆಯುವ ವಾಸ್ತವಗಳಿಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಲು ಬಯಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ - ಕಾದಂಬರಿ ಕಣ್ವೋಟ

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಿಂದ ಚಾಲನೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ಸೆಕ್ಯೂಲರಿಸಂ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ, ಆಧುನಿಕತೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ವೇಳೆಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೊಳಗಾದವು. ಆಧುನಿಕ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದವು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದ್ದ ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಅನೇಕ ಅಡ್ಡಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಒಳಗುಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಆಶಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾಗಿದ್ದ ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲಾಗಿವೆ ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಇಂದು ವಿಮರ್ಶೆಗೊಳಗಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದುವ ನೋಟಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ತಂದ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿಯ 'ಇಂದಿರಾಬಾಯಿ'ಯಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂದು ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ತಂದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ವಿಮರ್ಶೆಗೊಳಗಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ನೋಟಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. 'ಇಂದಿರಾಬಾಯಿ'ಯ ಇಂದಿರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದರೂ ಅದೇ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗಂಡಿನ ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಮರಳುವುದನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ತಂದ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೇ

ಇಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಿಂತನೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇಂದು ಜಾಗತೀಕರಣ, ಉದಾರೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಮುಕ್ತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಮೂಲಕ ಆಧುನಿಕ ಯಜಮಾನ ಶಕ್ತಿಗಳು ಹೊಸ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿವೆ. ಸಮುದಾಯಗಳು ಬದುಕಿನ ಅತಂತ್ರ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜಗಳನ್ನು, ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಭುತ್ವಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಕಥನವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವೂ ಹೆಚ್ಚಿದೆ.

ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬಗೆಗಳಿವೆ. ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ನಡೆಸುವ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಜಾತಿ, ಲಿಂಗ, ವರ್ಗ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಕ್ರಮ ಮೊದಲನೆಯದು. ಇದು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಂದ ದೊರಕುವ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಯಥಾವತ್ತು ಎಲ್ಲ ಸಮಾಜ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ನೋಡುವ ಬಗೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯೆಂದರೆ, ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ತಾತ್ವಿಕ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ತರತಮದ ನೆಲೆಗಳು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಅರಿಯುವ ತಾತ್ವಿಕ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾದರಿ. ಈ ಮಾದರಿಯು ಸೃಜನಶೀಲ ನಿರೂಪಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿದೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಭಿನ್ನ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಎದುರಾಗಿರುವ ಬಗೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ನೋಡುವ ಕ್ರಮವು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ ಬಳಸುವ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಪರಿಕರಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಥವಾ ದೇಶೀಯವಾಗಿರದೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕೃತಿ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿ ನೋಡುವುದು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸೀಮಿತತೆಯಾದರೆ, ಹೊರಗಿನ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ನಡೆಯುವ ವಿಮರ್ಶೆ ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕವಾದುದು.

ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಕಥನಗಳ ಮೂಲಕ ಹುಡುಕುವ ಕಡೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಭಿನ್ನ ಕಾಲದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವೇ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿದೆ. ಅದು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವ, ಆಧುನಿಕತೆ, ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ, ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ, ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರ - ಹೀಗೆ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ಕೃತಿಗಳ ಅನುಭವ ಜಗತ್ತನ್ನು ಅರಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಂತೆ ಕೃತಿ ಜಗತ್ತಿನ ವಿವರಗಳ ಮೂಲಕ ಅರಿಯುವ ಯತ್ನಗಳು ವಿರಳವಾಗಿ ನಡೆದಿವೆ. ಕನ್ನಡದ

ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹೊರಗಿನ ಪ್ರಭಾವಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಕನ್ನಡದ ಲೇಖಕರು ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಿಂದ ಆಮದಾದ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಮೌಲ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸದ್ಯದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಬಳಸಿದರು ಎಂಬ ನಿಲುವು. ಆಧುನಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಥವಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ದೋಷಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವ ಹತ್ಯಾರದಂತೆ ಕಂಡರೂ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯ ಮೇಲೆ ಗಂಭೀರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬೀರಿದ್ದನ್ನು ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಚಿಂತಕರು ಹೆಚ್ಚು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ಐದು ದಶಕಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿತವಾಗಿರುವ ತಿಳಿವು ಇದಾಗಿದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ನೆಲೆಯ ಏಳೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವಂಥದ್ದು. ವ್ಯಕ್ತಿ ಗಳಿಸುವ ಸ್ಥಾನಮಾನ, ವರಮಾನ, ಜೀವನ ಮಟ್ಟದ ಸುಧಾರಣೆ ಹಾಗೂ ಐಶಾರಾಮಿತನಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಮಗ್ರ ಏಳೆ ಗೌಣ. ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ನೇತೃತ್ವವಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅದು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಲಾರದು.

ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಮಹಿಳೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಅಲ್ಲದೆ ಆಧುನಿಕ ಸಂವೇದನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬದುಕಿನ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು ವೈಚಾರಿಕ ಮನೋಧರ್ಮ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಸಮಾಜದೊಳಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳಿಗೂ ಸ್ಪಂದನೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಆದರೆ ಮಹಿಳಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಥಾವಸ್ತುವಾಗಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿರುವ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ತೋರಿದ ಬಿಡುಗಡೆಯ ದಾರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಗಂಡಿನ ಅಧೀನ ನೆಲೆಯವೇ ಆಗಿವೆ.

‘ಇಂದಿರಾಬಾಯಿ’ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಲವಿಧವೆಯಾಗಿದ್ದ ಇಂದಿರೆ ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯೂಲೇಶನ್ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಅವಳ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಏನು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವಳು ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಆದ ಭಾಸ್ಕರರಾಯನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವ ಮೂಲಕ ಕಾದಂಬರಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಪರಿವರ್ತನೆಯೆಂದರೆ ಆಧುನಿಕ ಮೌಲ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಭಾಸ್ಕರರಾಯನ ಜೀವನ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ಹೊಸತನವನ್ನು ಗೃಹವಾರ್ತೆಯ ಮೂಲಕ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಂದಿರೆಯ ಬದುಕು ಸೀಮಿತವಾಗುವಂಥದ್ದು. ಇದನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆದ ವಾಸ್ತವ

ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಅರಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದ ಮಹಿಳೆ ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಗೃಹವಾರ್ತೆಗಳಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾದಳು. ಇಂದಿರೆ ಈ ಮಾದರಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿ. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವುದೇ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ವಿಚಾರವಾಗಿದ್ದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಂದರ್ಭ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಅದು ಅವಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಲು ನೆರವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರುವ ಅಂಶವನ್ನೂ ಗುರುತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಹಾಗೂ ವಸಾಹತು ಆಳ್ವಿಕೆಗಳಲ್ಲಿನ ಭ್ರಷ್ಟತೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ರಾಜಕೀಯ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಯನ್ನು ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಕಂಡರಿಸಿವೆ. ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮೌಲ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಯಾತನೆಯ ಬದುಕಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯ ದಾರಿಗಳನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಾನೂನುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಠ್ಯಗಳ ಓದಿನಿಂದ ಉಂಟಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಆದರ್ಶಗಳಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದವು. ಡಾಲ್‌ಹೌಸಿ ಅಥವಾ ವಿಲಿಯಂ ಬೆಂಟಿಕೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಸತಿಪದ್ಧತಿಗೆ ನಿಷೇಧ ಹೇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ವೈರುಧ್ಯ. ಸುಧಾರಣೆ ಅನ್ನುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಾತಾಡುವಾಗ ಇದೊಂದು ಅನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜ ಅನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ಇಂತಹ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮೌಲ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗೆಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತವೆ. ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ ನಾಗರಿಕಗೊಳ್ಳುವುದರ ಬಗೆಗೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗೆ ತಕರಾರಿಲ್ಲ. ಈ ಮೂಲಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಒಂದು ಆಯಾಮ ಮಹಿಳೆಯರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬದುಕಿನ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿತು.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಈ ಮನೋಧರ್ಮಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವೆನ್ನಬಹುದಾದ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಕಾದಂಬರಿ. ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೇಂದ್ರ ಕಾಳಜಿಯೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗತದ ನಿರಾಕರಣೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕಾದಂಬರಿ ಸಮುದಾಯನಿಷ್ಠವಾಗಿ ನೋಡಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದ ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಂತಹ ಆಧುನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ವೈಚಾರಿಕ ಪರಂಪರೆ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕುರಿತ ಇತರ ಜ್ಞಾನವಲಯಗಳ ನಿಲುವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅನುಸಂಧಾನ ನಡೆಸುತ್ತಲೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಮಷ್ಟಿ ಆಯಾಮವನ್ನು ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿಯೇ ಮೈಪಡೆದಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲ-ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಕಥನಗಳಾಗಿ ಅವು ಬಳಸಿವೆ. ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಹೊಸ ಕಾನೂನು, ಹೊಸ ವೈಚಾರಿಕ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿಮರ್ಶೆಗಾಗಿ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿವೆ. ಈ ಹೊಸ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಆದರ್ಶವೆಂಬಂತೆ ಕಥನಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಣೆಗೊಂಡಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಅನುಮಾನದಿಂದ ನೋಡಿರುವ, ಹೊಸ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲಿನ ಅಸಮಾನತೆಯ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿದ ವೈರುಧ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಿರುವ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕೃತವಾದ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ತಾಳಿವೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ಅಸಮಾನತೆಯ ನೆಲೆಗಳು ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡಷ್ಟೂ ಇಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತೊಡಕಾಗಿರುವುದನ್ನು ಈ ಕಥನಗಳು ಅನ್ವೇಷಿಸಿವೆ. ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪಾರಂಪರಿಕವಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳಂತೆಯೇ ಆಧುನಿಕ ಮೌಲ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ತೊಡಕಾಗಿರುವುದನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಲೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಭಾವಿಸಲು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಜನರ ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿನ ಲೋಕದೃಷ್ಟಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಒತ್ತಡಗಳು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪರಮಾರ್ಶನಗ್ರಂಥಗಳು

1. ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೆನ್ನಿ, ೨೦೧೧, ಆಯ್ದ ವಿಮರ್ಶಾ ಲೇಖನಗಳು, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು,
2. ಡಾ. ಆರ್. ಚಲಪತಿ, ೨೦೧೦, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಜಕಾರಣ, ಪ್ರಗತಿ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು,
3. ವಿನಯ್ ಲಾಲ್ ಮತ್ತು ಆಶಿಶ್ ನಂದಿ, ೨೦೧೦, ಹೊಸ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಪರಿಭಾಷೆಗಳು, ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ ಹೆಗ್ಗೋಡು, ಸಾಗರ,
4. ಬಂಜಗರೆ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್, ೨೦೦೦, ಕನ್ನಡ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ, ಕ್ರಾಂತಿಸಿರಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು,
5. ಡಾ. ಎಂ. ಚಂದ್ರ ಪೂಜಾರಿ, ೨೦೧೭, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ,

6. ಡಾ. ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್, ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಬರಹಗಳು-
ಸಂಪುಟ ಆರು, ಮಾರ್ಕ್ಸ್, ಗಾಂಧಿ : ಸಮಾಜವಾದ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ
ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು,
7. ಕೆ.ವಿ.ನಾರಾಯಣ, ೨೦೧೦, ತೊಂಡುಮೇವು-ಕಂತೆ ಮೂರು, ಬರಹ ಪಬ್ಲಿಷಿಂಗ್
ಹೌಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು,